

XI.505.10.2020.FR

Szanowny Pan
Jan Tadeusz Duda
Przewodniczący Sejmiku
Województwa Małopolskiego
Kancelaria Sejmiku
ul. Basztowa 22
31-156 Kraków
sekretariat.ks@umwm.malopolska.pl
ePUAP

Szanowny Panie Przewodniczący!

Rzecznik Praw Obywatelskich powziął informację o wyznaczonej na dzień 17 sierpnia 2021 r. XLII Nadzwyczajnej Sesji Sejmiku Województwa Małopolskiego, podczas której zaplanowano m.in. obrady w kwestii podjęcia przez Sejmik Województwa Małopolskiego deklaracji w sprawie uchylenia Deklaracji nr 1/19 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie sprzeciwu wobec wprowadzania ideologii „LGBT” do wspólnot samorządowych. W związku z tym pragnę uprzejmie zwrócić uwagę Pana Przewodniczącego, jak i Radnych Sejmiku Województwa Małopolskiego, na stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie przedmiotowej uchwały, jakie Rzecznik skierował do Marszałka Województwa Małopolskiego w dniu 5 czerwca 2020 r. (pismo znak XI.505.10.2020.MA – w załączeniu).

W powyższym stanowisku Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił uwagę na dyskryminujący charakter i zagrożenia płynące z obowiązywania przedmiotowej deklaracji. Jak zaznaczył Rzecznik, dla dobra i ochrony praw nie tylko osób nieheteronormatywnych i transpłciowych, ale wszystkich mieszkańców województwa małopolskiego, Sejmik Województwa Małopolskiego oraz rady gmin i powiatów, które również przyjęły uchwały skierowane przeciwko tzw. „ideologii LGBT”, powinny podjąć działania mające na celu uchylenie tych aktów. Powyższe stanowisko pozostaje aktualne.

Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę na obecny stan postępowań sądowo-administracyjnych zainicjowanych skargami Rzecznika Praw Obywatelskich na analogiczne, jak deklaracja Sejmiku Województwa Małopolskiego, uchwały przeciwko tzw. „ideologii LGBT”. Jak wskazywał Rzecznik Praw Obywatelskich w treści wspomnianych skarg, uchwały przeciwko „ideologii LGBT” podejmowane przez część polskich jednostek samorządu terytorialnego:

- są sprzeczne z konstytucyjną zasadą legalizmu, zgodnie z którą organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa;
- stanowią władczą dyspozycję dla organów wykonawczych gminy i innych organów podległych, do której formułowania organy samorządowe nie miały prawa;
- dyskryminują osoby nieheteronormatywne i transpłciowe, wykluczając je ze wspólnoty samorządowej;
- ograniczają prawa i wolności mieszkańców samorządu – ich prawo do życia prywatnego i rodzinnego, wolność wypowiedzi, prawo do nauki, prawo do nauczania oraz prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami – w sposób bezprawny, gdyż ograniczenia tych praw i wolności mogą nastąpić tylko w ustawie;
- są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej, zniechęcając osoby LGBTI z innych państw UE oraz polskich obywateli powracających z nich, do przebywania na terytorium jednostek, które przyjęły uchwały, co jest sprzeczne z zasadą swobodnego przepływu osób na terytorium UE.

Do tej pory cztery Wojewódzkie Sądy Administracyjne podzieliły argumentację Rzecznika i stwierdziły, że uchwały „przeciwko ideologii LGBT” naruszają prawo, w tym Konstytucję RP. Chodzi mianowicie o wyrok WSA w Gliwicach z dnia 14 lipca 2020 r., sygn. akt III SA/Gl 15/20, wyrok WSA w Warszawie z dnia 15 lipca 2020 r., sygn. VIII SA/Wa 42/20, wyrok WSA w Lublinie z dnia 6 sierpnia 2020 r., sygn. akt III SA/Lu 7/20, wyrok WSA w Kielcach z dnia 11 września 2020 r., sygn. II SA/Ke 382/20.

Z kolei, w dniu 2 lipca 2021 r. Naczelny Sąd Administracyjny uwzględnił dwie skargi kasacyjne Rzecznika, dotyczące postanowień Wojewódzkich Sądów Administracyjnych odrzucających z przyczyn formalnych skargi Rzecznika na podobne uchwały Rady Gminy Lipinki oraz Rady Powiatu Tarnowskiego. Postanowieniami z 2 lipca 2021 r. (tj. postanowieniem NSA z 2 lipca 2021 r. o sygn. III OSK 3353/21 oraz postanowieniem NSA z 2 lipca 2021 r., sygn. III OSK 3682/21), NSA uwzględnił argumentację Rzecznika i uznał, że uchwały przeciwko „ideologii LGBT” przyjęte przez Radę Gminy Lipinki i w Radę Powiatu Tarnowskiego podlegają kontroli sądowej. Jak wskazał NSA, *„każda aktywność organów jednostek samorządu terytorialnego jest aktywnością zdeterminowaną kategorią zadań publicznych. Kwestia prawidłowości*

odczytania przez organy jednostek samorządu terytorialnego treści tych zadań oraz kwestia prawidłowości realizacji tych zadań podlega badaniu na etapie kontroli sądownoadministracyjnej legalności zaskarżonego aktu, nie może natomiast dyskwalifikować dopuszczalności tej kontroli”. Oznacza to, że uchwał przeciwko „ideologii LGBT” nie można odczytywać wyłącznie jako czystych deklaracji. Stanowią one akty z zakresu administracji publicznej, które mogą być kontrolowane w toku postępowania sądowno-administracyjnego.

Mając na uwadze daleko idące zastrzeżenia Rzecznika do uchwał sprzeciwiających się tzw. „ideologii LGBT”, dotyczące przede wszystkim ich dyskryminującego charakteru, zasadne jest podjęcie działań mających na celu uchylenie przedmiotowej uchwały Sejmiku Województwa Małopolskiego, o co apeluję na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r., poz. 627 ze zm.).

Z poważaniem

Maciej Taborowski

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Załącznik:

Wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich do Marszałka Województwa Małopolskiego z dnia 5 czerwca 2020 r., znak XI.505.10.2020.MA